

הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ח

א. הלוקח בהמה לזבחי שלמים, וחיה לבשר תאונה, ממי שאינו תגר, ואינו מדקדק יצא העור לחלין, אפלו היו דמי העור מרבין על דמי הבשר; אבל הלוקח מן התגר, לא יצא העור לחלין.

ב. וכן הלוקח כדי יין סתומות, מקום שדרךם להמכר סתומות, ממי שאינו תגר יצא הקנקן לחלין; לפיכך צריך המוכר לפתח ראשי הכדים, כדי שלא יצא הקנקן לחלין. ואם רצה להחמיר על עצמו, ולמכר במדה יצא הקנקן לחלין.

ג. לקחן פתוחות או סתומות, במקום שדרךן להמכר פתוחות, או שלקח מן התגר שמדקדק במכירתו לא יצא הקנקן לחלין.

ד. לקח סלי תאנים וענבים עם הכלי, לא יצאו דמי הכלי לחלין. לקח אגוזים ושקדים וכיוצא בהן, יצאו קלפיהן לחלין. לקח חותל תמרים, יצא החותל לחלין. קפה שלתמרים אם דרוסות, יצאו הקפות לחלין; ואם אינן דרוסות, לא יצאו הקפות לחלין.

ה. מי שהיה לו יין שלמעשר שני, והשאל קנקניו לאותו מעשר אף על פי שסתם את פיהם, לא קנה המעשר את הקנקנים. כנס את היין לתוכן סתם אם קרא שם ועשהו מעשר עד שלא סתם את פיהם, לא קנה מעשר; ואם משסתם, קרא שם ועשהו מעשר קנה מעשר את הקנקן.

ו. הפקיד לתוך הקנקן רביעית חלין, או שפנס לתוכן שמן או חמץ או ציר ודבש שלמעשר שני סתם בין משסתם בין עד שלא סתם, לא קנה מעשר את הקנקנים.

ז. צבי שלקחו בכסף מעשר, ומת יקבר בעורו; לקחו חי, ושחטו, ונטמא הרי זה יפדה כשאר פרות מעשר שנטמאו.

ח. המניח דינר שלמעשר שני, להיות אוכל כנגדו עד שיצא לחלין, והיה הדינר יוצא בעשרים מעה, אכל עליו בעשר מעין, והוזלו המעות לאחר זמן, והרי הדינר יוצא בארבעים מעה צריך לאכל עליו בעשרים מעה, ואחר כך יצא לחלין; הוקרו המעות, והרי הדינר יוצא בעשר מעין אוכל עליו בחמש מעין, ואחר כך יצא לחלין.

ט. הלוקח פרות בסלע שלכסף מעשר, ומשך הפרות, ולא הספיק לתן הסלע, עד שהוקרו הפרות ועמדו בשתיים הרי זה מפריש עליהן סלע בלבד: שנאמר "ונתן את-הכסף, וקם לו" (ראה ויקרא כז, יט; ויקרא כז, כג), בנתינת הכסף קונה; והשכר למעשר.

י. משך פרות בשתי סלעים, ולא הספיק לתן המעות, עד שהוזלו הפרות ועמדו בסלע אינו מפריש עליהן ממעות מעשר שני אלא סלע אחת; ומוסיף עליה סלע שניה מן החלין, ונותן למוכר. ואם היה המוכר עם הארץ, הרי זה מתר לתן לו סלע שניה ממעות מעשר שני שלדמאי.

יא. נתן לו סלע שלמעשר, ולא הספיק למשך את הפרות, עד שעמדו בשתיים מה שפדה פדה, והדין ביניהן; נתן לו שתי סלעים שלמעשר, ולא הספיק למשך את הפרות, עד שחזרו

להיות בסלע מה שפדה פדה, ומדת הדין ביניהם: שמעשר שני, פדיתו היא משיכתו.

יב. מי שהיו לו פרות חלין בירושלים, והיו לו מעות מעשר שני חוץ לירושלים אומר הרי המעות ההם מחללין על הפרות האלו, ויאכל הפרות שם בטרה; ויצאו אותן המעות לחלין במקומן.

יג. היו לו מעות מעשר בירושלים, ויש לו פרות חוץ לירושלים אומר הרי המעות האלו מחללין על הפרות ההם, ויצאו המעות לחלין; ויעלו הפרות, ויאכלו בירושלים: שאינו צריך להיות המעות והפרות במקום אחד, בשעת החלול.

יד. מי שהיו לו מעות מעשר בירושלים, וצרך להם, ויש לחברו פרות חלין שרוצה לאכלן אומר לחברו, הרי המעות האלו מחללין על פרותיה; ונמצאו אותם הפרות לקוחין בכסף מעשר, ויאכל אותם חברו בטרה; ולא הפסיד כלום, ויצאו המעות לחלין.

טו. במה דברים אמורים, בשהיה חברו בעל הפרות חבר שאין מוסרין פרות מעשר שני שלודאי אלא לחבר; לפיכך אם היו המעות שלדמאי, אומר פן אף לעם הארץ. ומתר לחלל מעשר שני על פרות עם הארץ, ועל מעותיו; ואין חוששין להם שמה שלמעשר שני הם.

טז. המניח דינר שלמעשר להיות אוכל כנגדו והולך פיון שאכל עליו עד שלא נשאר ממנו אלא פחות מפרוטה, יצא לחלין. במה דברים אמורים, בשלדמאי; אבל בשלודאי לא יצא לחלין עד שישאר ממנו פחות משווה פרוטה אחר שמוסיפין את החמש, כגון שנשאר ממנו פחות מארבעה חמשי פרוטה.

יז. טמאים וטהורים שהיו אוכלין או שותין כאחד בירושלים, ורצו הטהורים להיותן אוכלין מעשר שני שלהם מניחין סלע שלמעשר שני, ואומרים, כל שהטהורין אוכלין ושותין, סלע זו מחללת עליו; ותצא הסלע לחלין: שהרי אכלו ושתו בשווה בטרה ובלבד שלא יגעו הטמאים במאכל, שלא יטמאוהו.